

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käsi sydämellä: oletko lukenut kaikki käyttöönottosopimukset ennen kuin olet ladannut sovellutuksia?

Pirjatanniemi, Elina

Published in:
Turun Sanomat

Published: 05/11/2020

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Pirjatanniemi, E. (2020). Käsi sydämellä: oletko lukenut kaikki käyttöönottosopimukset ennen kuin olet ladannut sovellutuksia? *Turun Sanomat*, 2020(5.11). <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201148221>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Elina Pirjatanniemi, Turun Sanomat

Terapiakeskus Vastaamoon tehty tietomurto nosti digitaalisen maailman uhkakuvat ajankohtaiseen keskusteluun. Erilaisissa tietojärjestelmissä on meistä paljon informaatiota ja osa siitä on arkaluontoista. Jokaisen henkilötietoja käsittelevän organisaation onkin syytä kaivaa esiin Euroopan unionin tietosuoja-asetus ja tarkistaa, että omat prosessit ovat kunnossa.

Edellä mainitun rikoksen tärkeimmät uhrit ovat kaikki ne tuhannet ihmiset, joiden henkilökohtaiset asiat pyörivät nyt kyberavaruudessa. Hiljattain eläköitynyt tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio puhuu tässä yhteydessä jopa digitaalisesta väkivallasta. Näin asia voidaan kriminaalipoliittisesti hahmottaa, vaikka yhtään mustelmaa ei ole aiheutettu, eikä uhreista ole verta valunut. Toivoa sopii, että syyllinen tai syylliset saadaan kiinni ja että he saavat tästä alhaisesta teosta sen rangaistuksen, jonka rikoslaki mahdollistaa. Samoin on tärkeää, että tämä katastrofi johtaa parempaan valmiuteen käsitellä tämänkaltaisia rikoksia. Uhreille on kyettävä antamaan nopeasti tukea siten, ettei vahinkojen minimoiminen jää heidän aktiivisuutensa varaan. Tämä on luonnollisesti iso haaste, sillä tietosuojaan kohdistuvissa hyökkäyksissä uhrien lukumäärä voi olla hyvin suuri.

Tietosuoja koskevissa pohdinnoissa on lisäksi muistettava, että henkilökohtaisia tietoja voi valua ulkopuolisille myös laillisesti. Käsi sydämelle: oletko lukenut tarkkaan kaikki käyttöönottosopimukset ennen kuin olet ladannut puhelimeesi erilaisia sovellutuksia? Ymmärrätkö mitä tietoa sovellutukset keräävät ja mitä ne luovuttavat ulkopuolisille? Tiedätkö ihan varmasti, mihin olet ainakin näennäisesti suostunut?

Yhteiskunnan dataistuminen on tosiasia. Harva kuitenkaan pystyy vastaamaan yllä mainittuihin kysymyksiin myönteisesti. Sovellutuksia käytetään, koska ne sujuvoittavat elämää ja niistä on meille hyötyä sekä hupia. Aina niiden käytöstä ei voi oikeastaan edes neuvotella. Saisi kenties esittää aika hyvät perustelut, jos päättäisi kieltäytyä vaikkapa kouluissa käytössä olevasta Wilmasta. Pankkiasioiden hoitaminen on toinen esimerkki, jossa verkkoon siirtyminen ei ole pakollista, mutta vaihtoehto on niin hankala, että se ei käytännössä ole kovin houkutteleva. Dataistuminen on osa arkeamme.

Älylaitteiden käytön rajoittaminen tai teknologisen kehityksen pysäyttäminen ei ole realistista, mutta keskustelua teknologian yhteiskunnallisista ja kulttuurisista vaikutuksista on olennaista jatkaa. Teknologinen kehitys ei etene omalakisesti, vaan me voimme vaikuttaa siihen, millaisia sovellutuksia meille tarjoillaan. Tämä tietysti edellyttää, että opimme aktiivisesti kyseenalaistamaan ratkaisuja, jotka eivät toimi. Liian usein törmäämme vielä siihen, että ihmisen on sopeuduttava typerään järjestelmään, koska 'tämä vaan nyt toimii näin.' Mitä enemmän saamme tietoa esimerkiksi sovellutuksista ja niiden logiikasta, sitä paremmin voimme asioihin vaikuttaa.

Vastaamon tilanne osoitti järjestelmiemme haavoittuvuuden ja dataistumisen pimeän puolen. Tietoturvaloukkaukset tai muut väärinkäytökset eivät kuitenkaan ole teknologisen kehityksen koko kuva. Teknologia voi myös helpottaa elämää, kunhan pidämme huolta, että sen tulokset ovat kaikkien saavutettavissa. Tämä on iso yhdenvertaisuushaaste, jonka osalta meillä on vielä paljon työtä jäljellä.

Nosto: Dataistuminen on osa arkeamme. TAI

Tietoturvaloukkaukset tai muut väärinkäytökset eivät kuitenkaan ole teknologisen kehityksen koko kuva.